

עין משפט ונר מצוה

פו א מיי פטוי מהל' מאלכות אסורות הל':

פה ב מיי פ"ג מהל' מאלכות אסורות הל' ככ סגמ לאוין קלג טושע' יו"ד סי' פג סעיף ה': **פ**ט ג מיי פטוי מהל' מא"ס הל"ז סגמ לאוין קלט טושע' יו"ד סי' סה סעיף ט וסי' ק סעי' ז:

שיטה מקובצת

שיטה מקובצת **א**ל וליבטל ברובא. ג"כ עי' תוס' בכורות דף כג ע"א: **ב**ן של היתר אלא ק' לבד מן האיסור מותר: **ג** אסור ומי איכא דיהיב טעמא כולי האי: **ד** וסאתים הוו מאתן רביעיות פחות תמני קב ארבעה:

רבינו גרשום

הא מדרישא במאה הוי סיפא בששים כלומר הא מדרישא במאה הוי להחמיר ולאסור מכלל דסיפא דלהקל דתני מותר בששים. דאי במאה אן בעינן להקל ובמאה לאו להקל הוא דאנן להחמיר אמרנן במאה ואי להקל במאה מותר ונלהחמיר במאה אסורן ובאחד ומאה (אסור) [מותר] אין ביניהם אלא אחד אין זה להקל אלא לאו בששים: רישא וסיפא במאה כלומר רישא דלאיסור ולהחמיר וסיפא דלהיתר ולהקל תרוניהו במאה רישא במאה וחד כלומר במאה וחד דהיתר וחד דאסור דאע"ג דמאה וחד דהיתר לא בטל האיסור: סיפא במאה בטל כלומר (ורבכלום) **ה** בטל כלומר דאע"ג דמאה וחד דאסור מאה אעפ"כ בטל. ר' יהודה אמר רביעית בסאתים סאה שש קבין קב ד' לוגין לוג ד' רביעיות ביציע אלו ח' ד' רביעיות שכרביעית ביצה ומחצה סך הכל בסאה מאה רביעיות פחות ד' וכן בסאה האחרת הרי מאתים רביעיות חסר ח': כבשר בראשי לפחות כלומר לא בעלי לפחות כלומר דבעלין אפי' בששים לא בטל. ועכשיו לא משערין בעלין אלא בלפת: ההוא דאתא לקמיה דר' חנינא כלומר בגיד שנתבשל ביוק. כי אתו לקמיה דר' אמי כלומר גיד שנתבשל בה גיד הנשה. דמורי להו משמיה דר' יהושע להתירא כלומר דקסבר אין בגידין בנותן טעם: (ואמר לי בטל) ונלבטולן כלומר אמרת בזמן שאין מכירו כולן אסורין והרוטב בנותן טעם דאם יש ששים הרוטב מותר

^[א] אולי צ"ל דאף דלון בסימך קמ מאה נגלד אעפ"כ בטל.

צמ:

לא במאה. פי' בקונטרס והכי קאמר אין צהן להעלות צק"א של היתר אלא מאה של היתר לצד האיסור מותר ופרין והא מדרישא מין צמיוו שאמה הולך בו כל שעה להחמיר אפ"ה צטיל במאה כי ליכא נותן טעם דקמני אין צהן להעלות צק"א של היתר אלא מאה ואחד צהדי איסור קאמר אלמא צמאה צטיל מכלל דסיפא צששים דחילוק זה צייניה דזה אינו לרין ק"א כשאין נותן טעם וזה לרין וזה הפירוש דחוק מאלד **י** דמאי ס"ד דמסדר הש"ס שיהא לשון המשנה משונה סיפא מרישא דכיון שפירש ק"א דסיפא היינו מאה ואחד של היתר למה לא יהיה מאה ואחד דרישא דמין צמיוו מאה ואחד של היתר כמו שמתרץ לצסוף ולא היה לו לטעות צכך **ו** ועוד דפרין צמאה ואחד אמאי לא צטיל מי דחקו להלרין מאה ואחד של היתר ונראה דמשום האי פירכא דחקו בקונטרס לפרש צק"א של היתר מדפרין עליה כיון דמוקמת צק"א של היתר אמאי לא צטיל ונראה לפרש לא צמאה כלומר מאה עם האיסור והמקשה סלקא דעתיה דמאה צלא איסור קאמר לכן פרין מדרישא צק"א ואין להעלות צק"א אסור היינו צמאה של היתר וחד של איסור כמו צכל דוכתין דתרומה עולה צק"א היינו עם האיסור כדדרשנין ממנו שנפל צמוכו הרי הוא מנקדשו הוי סיפא צששים דאי צק"א מאי חומרא צמין צמיוו ממין צשאינו מינו דתרווייהו צק"א של היתר צטיל צפחות לא צטיל ומשני דרישא צעי' ק"א עם האיסור וסיפא מאה עם האיסור ואין בו להעלות צק"א דרישא וסיפא הוי פירושו ק"א עם האיסור והא דפרין וני יש בו להחמין צק"א אמאי לא צטיל מילתא צאפי נפשה היא ולאו אמאי דמשני קאי ומשום דחמון אין בו נתינת טעם גמור כשאר

נתינת טעם קשיא ליה אמאי לא צטיל צק"א דלא הוי אלא כמו העמדה דחלב צעלמא דתנן צפרק כל הצשר (למן דף קטז.) המעמיד צבור הקצה אס יש צה צנותן טעם אסורה משמע הא ליכא נותן טעם שרי אע"פ שהעמיד החלב משום דהעמדה לא חשיבא טעמא והוא הדין חמיון ומשני שאור דחמיוו קשה: **והאמר רבי יהודה מין במינו לא בטלי**. הקשה ר"ת לישני הא ידידיה הא דרביה משמיה דרבן גמליאל כדמשני בפ' התערובות **ו** (פסחים עט.) וי"ל דהכא אית ליה שינויא אחריתי וא"ת והלא סתם ציר יש בו מים כדאמרנין צהלוקא צהמה (צבחות כז.) הלוקח ציר מעם הארץ משיקו צמים והוא טהור וא"כ **ה** אמרת סלק את מינו כמי שאינו ושאיין מינו רצה עליו ומצטלו וי"ל דהכא מייירי צציר שאין בו מים דקמני רישא דג טמא שכבשו עם דג טהור כל גרד שהוא מחזיק סאתים אס יש בו משקל עשרה זוזים ציהודה שהוא חמש **ו** זוזים צגליל דג טמא צצירו אסור פי' דג טמא צצירו אסור וצגרצ עצמו של דגים אין נותן מים פן יתקלקלו הדגים אי נמי י"ל מדקאמר שיעורו קרוב למאתים אלמא כל המאתים מצטלים הרביעית דאי לא צטילי ליה אלא המים לחודייהו א"כ לא הוו קרוב למאתים: **שאני ציר דיעה בע"מא הוא.** פי' **ל**א אסור אלא מדרבנן ומיהו ציר שרצים אסור דאורייתא דתניא צהעור והרוטב (למן קכ.) הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן ודרשא גמורה היא דהא קאמר התם וצריכי דאי כחצ שרצים כו' וצפ"ק **ו** (צבחות דף ו:) דפרין טעמא דכתב רחמנא גמל גמל ולר"ש את הגמל הא לאו הכי הוה אמינא חלב צהמה טמאה שרי והתניא הטמאים לאסור צירן ורוטבן כו' אע"ג דצתורת כהנים דריש נמי גצי דגים שקץ לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן אסמכתא צעלמא היא והא דפרין פרק כל הצשר (למן דף קיב:) **י** לרצ דאסר צשר שחוטה דלימלח עם צשר טרפה מהטמאים לאסור צירן ופרין ליה מדג טהור שמתלו עם דג טמא מותר פריך שפיר מדג אצשר דהא לכל הפחות צצירו אסור מדרבנן אלא ש"מ דהא דשרי הכא צשמלחן זה עם זה משום דלא צלע הוא וקאת תימה כיון דלרין קרא צצשרן וצצהמה טמאה נמי דריש ליה צת"כ מדכתבי טמאים הם לכס ודגים דלינא קרא לא אסיר מדאורייתא היכי מיימי רצא התם ראייה מהטמאים לאסור צציר של טרפה: **בראשי לפתות**. פי' בקונטרס ירק של לפת ואין משמע כן צכסהדרין צפרק כ"ג (דף יט:) דקאמר שנעשה צצרו כראשי לפתות משמע שהן השרשין צצקרקע וכן צצצת (דף קיח:) אמרינן מכצדו צראשי צומין ודגים גדולים:

והלכתא אין בגידין בנ"ג. למאי דקיימא לן אין צגידין צנותן טעם גיד הנשה אסור צהנאה דהכי מפרש פרק כל שעה (פסחים דף כב.) דפרין לרצי אצבו דלמר כל מקום צנאמר לא תאכלו כו' משמע נמי איסור הנאה ופרין והרי גיד כו' ומשני כשהותרה נצלה היא

וגידה הותרה ומסיק דלמאן דלמר אין צגידין צנותן טעם ה"ז דאסור ואין לתמוה על מה שמוכרין ניקור צשר לעוצדי כוכבים אע"פ שמעורב צו גיד דעוצד כוכבים אינו נותן מעות אלא על דצצ שיש צו טעם ולא על הגיד ומיהו ירך שלימה אסור לשלוח לעוצד כוכבים לפי שמתכבד צו טפי כשהוא שלם ומתניתין (לעיל דף צז.) דשלוח אדם ירך לעוצד כוכבים כו' מוקי לה התם דלא כר"ש דלמר אין צגידין צנותן טעם וגיד הנשה אסור צהנאה: **והלכתא אין בגידין בנותן טעם**. פי' הקונטרס דווקא צו אצל שמנו יש צו נותן טעם ואי לא ניטל שמנו אסור ולעיל (דף צז. ד"ה שאין) פירשתי צצס הרצ **ו** ר"מ דלא החמירו צצומן יותר מצגיד גצי שאני חלב דמפעפע:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

לא צמאה. ב' והכי קאמר אין צהן אחד ומאה של היתר אלא מאה של היתר לצד האיסור מותר: **והא מדרישא**. שאמה הולך צו כל שעה להחמיר צמין ומינוו אפ"ה צטיל צמאה כי ליכא נותן טעם מכלל דסיפא צמין ושאינו מינו צששים שהרי זה חילוק צצייניהם שזה אינו

לרין מאה ואחד כשאני נותן טעם וזה לרין: **דקמני רישא שאור של חטים כו'.** דהיינו מין ומינו: **יש צו כדי לחמץ.** דהיינו נותן טעם לעולם אסור: **אין צו אחד ומאה.** אפילו אין צו כדי לחמץ אסור והיינו להחמיר דהא צמין ושאינו מינו אמרו כי ליכא טעמא לא צעי ק"א והכא צעינן ק"א אלמא צהא דקא חמיר מינה אי איכא ק"א שרי וקא סלקא דעתן צק"א צהדי איסורא קאמר אלמא צמאה צטיל: **רישא וסיפא צמאה.** צממה: **לא רישא צמאה וחד.** לצד מאיסורא: **וסיפא צמאה.** לצד מאיסורא: ופרכינן אי רישא צמאה וחד דהיתר קאמר אמאי קמני יש צו כדי לחמץ אע"פ שיש מאה ואחד אסור וצוכי איכא דיהיב טעמא כולי האי: **אישיסיק.** רצ דימין: **אמר ליה אציי:** דלמא שאני שאור שחימוו **ק**ש. ויש שקשה מחצירו: **לא כל השיעורים שוים.** ליתן טעם: **רביעים.** של ציר טמא אסור סאתים של ציר טהור או של דצצ אחר וסאתים הוו מאתן חרציעיות נכי תמני. קצ ארצעה לוגין ולוג ד' רביעיות שש עשרה לקצ וסאה ששת קצין לשלשה קצין מ"ח רביעיות וכן ארצעה זימנין: **צראשי לפסוס.** ירק של לפת. ולי נראה שראש הלפת מתוק ומצבו וטעם הצשר ניכר צונצות הלפת צשיעור מועט אצל צראשי לפתות אינו ניכר אלא צשיעור גמור **ו**: **מפניסין.** דקמני גיד אף ע"פ שמכירו אסור את המצטיל מפני טעמו דלא כי האי תנא: **אין צגידים בנותן טעם.** ומשליכו והשאר מותר:

וליה לא צצירה ליה. לרצי אמין לאכצורינהו ומיהו כיון דמשמיה דרבי יהושע צן לוי שרי ליה לא מחי צדידיהו: **והילכתא אין צגידים בנותן טעם.** וצין נצבשל וצין נמלח וצין נצלה משליכו ומותר. ודוקא צו אצל שמנו יש צו צניט ואס לא נטל שמנו אסור: **וליצטול צצוצא.** כי אין מכירו:

הניחא **ו**הא דרביה משמיה דרבן גמליאל כדמשני בפ' התערובות **ו** (פסחים עט.) וי"ל דהכא אית ליה שינויא אחריתי וא"ת והלא סתם ציר יש בו מים כדאמרנין צהלוקא צהמה (צבחות כז.) הלוקח ציר מעם הארץ משיקו צמים והוא טהור וא"כ **ה** אמרת סלק את מינו כמי שאינו ושאיין מינו רצה עליו ומצטלו וי"ל דהכא מייירי צציר שאין בו מים דקמני רישא דג טמא שכבשו עם דג טהור כל גרד שהוא מחזיק סאתים אס יש בו משקל עשרה זוזים ציהודה שהוא חמש **ו** זוזים צגליל דג טמא צצירו אסור פי' דג טמא צצירו אסור וצגרצ עצמו של דגים אין נותן מים פן יתקלקלו הדגים אי נמי י"ל מדקאמר שיעורו קרוב למאתים אלמא כל המאתים מצטלים הרביעית דאי לא צטילי ליה אלא המים לחודייהו א"כ לא הוו קרוב למאתים: **שאני ציר דיעה בע"מא הוא.** פי' **ל**א אסור אלא מדרבנן ומיהו ציר שרצים אסור דאורייתא דתניא צהעור והרוטב (למן קכ.) הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן ודרשא גמורה היא דהא קאמר התם וצריכי דאי כחצ שרצים כו' וצפ"ק **ו** (צבחות דף ו:) דפרין טעמא דכתב רחמנא גמל גמל ולר"ש את הגמל הא לאו הכי הוה אמינא חלב צהמה טמאה שרי והתניא הטמאים לאסור צירן ורוטבן כו' אע"ג דצתורת כהנים דריש נמי גצי דגים שקץ לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן אסמכתא צעלמא היא והא דפרין פרק כל הצשר (למן דף קיב:) **י** לרצ דאסר צשר שחוטה דלימלח עם צשר טרפה מהטמאים לאסור צירן ופרין ליה מדג טהור שמתלו עם דג טמא מותר פריך שפיר מדג אצשר דהא לכל הפחות צצירו אסור מדרבנן אלא ש"מ דהא דשרי הכא צשמלחן זה עם זה משום דלא צלע הוא וקאת תימה כיון דלרין קרא צצשרן וצצהמה טמאה נמי דריש ליה צת"כ מדכתבי טמאים הם לכס ודגים דלינא קרא לא אסיר מדאורייתא היכי מיימי רצא התם ראייה מהטמאים לאסור צציר של טרפה: **בראשי לפתות**. פי' בקונטרס ירק של לפת ואין משמע כן צכסהדרין צפרק כ"ג (דף יט:) דקאמר שנעשה צצרו כראשי לפתות משמע שהן השרשין צצקרקע וכן צצצת (דף קיח:) אמרינן מכצדו צראשי צומין ודגים גדולים:

והלכתא אין בגידין בנ"ג. למאי דקיימא לן אין צגידין צנותן טעם גיד הנשה אסור צהנאה דהכי מפרש פרק כל שעה (פסחים דף כב.) דפרין לרצי אצבו דלמר כל מקום צנאמר לא תאכלו כו' משמע נמי איסור הנאה ופרין והרי גיד כו' ומשני כשהותרה נצלה היא

וגידה הותרה ומסיק דלמאן דלמר אין צגידין צנותן טעם ה"ז דאסור ואין לתמוה על מה שמוכרין ניקור צשר לעוצדי כוכבים אע"פ שמעורב צו גיד דעוצד כוכבים אינו נותן מעות אלא על דצצ שיש צו טעם ולא על הגיד ומיהו ירך שלימה אסור לשלוח לעוצד כוכבים לפי שמתכבד צו טפי כשהוא שלם ומתניתין (לעיל דף צז.) דשלוח אדם ירך לעוצד כוכבים כו' מוקי לה התם דלא כר"ש דלמר אין צגידין צנותן טעם וגיד הנשה אסור צהנאה: **והלכתא אין בגידין בנותן טעם**. פי' הקונטרס דווקא צו אצל שמנו יש צו נותן טעם ואי לא ניטל שמנו אסור ולעיל **ו** ר"מ דלא החמירו צצומן יותר מצגיד גצי שאני חלב דמפעפע:

^[א] אולי צ"ל דאף דלון בסימך קמ מאה נגלד אעפ"כ בטל.

מסורת הש"ס

א תרומות פ"י מ"ח, **ב** [למן ק. ושי"ן], **ג** [מס' פ"ז ה"ג ע"ש לעיל פט:], **ד** [בס"א: גדול, **ה** ונע"ע מס' שבת קמב. ד"ה שפלה וכו'], **ו** [ועוד מי דחקו להצריך ק"א של היתר ונראה דמשום האי פירכא דפרין צק"א אמאי לא צטיל דחק בקונטרס כצ"ל מהרש"א, **ז** (י) **ח** [צ"ל לרצא], **ט** [פסחים, **י** (ח) **י** צ"ל לרצא],

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שאני וכו' לא אבירא אלא מדרבנן. עיין ע"ז מ ע"א מס' ד"ה מלוקח וע"ל דף קנז ע"ב צרש"י ד"ה וזו אסורה:

הגהות הב"ח

א תוס' ד"ה והלאר וכו' וצ"כ אמאי לא אמרינן סלק את מינו: **ב** ד"ה שאני וכו' וצפ"ק צבצרות. ניב פי' התם נמי מוכח דציר שרצים דאורייתא ודרשא גמורה היא מדפרין מיניה מאי שאל חלב מציר דפשיטא דחלב אסור דאורייתא כמו צציר ולמה לי גמל גמל כו': **ג** ד"ה והלכתא וכו' צצס: הרב רי"י בדר ר"מ דלא:

הגהות מהר"ב רגשוברג

א גבי ר"י אמר רביעית בסאתים. ג"כ מיי' פטוי מאלכות אסורות הלכה ל"ד ועי' שם צחל"מ וצפ"ח צ"ד סימן פ"ג ס"ק ט' וצספר ששנים לצוד אמתנין דתרומות ודו"ק: **ב** [רש"י ד"ה לא צמאה וכו'. ג"כ עי' שבת ד' קמב ע"א צמוס' ד"ה שפלה וכו' וצבין ד"ה ק ע"ב צרש"י ד"ה ה"ז קידש: